

Monumentnummer*: 519976

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **23 april 2002**
Kadaster deel/nr **82645/127**

*Woonplaats** **Oisterwijk** *Gemeente** **Oisterwijk** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Oisterwijk** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Oisterwijk** *Sectie** **F** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **3265**

*Omschrijving***

Inleiding.

Het geheel vrijstaande GEMEENTEHUIS, een ontwerp in Neo-Renaissance stijl van architect L.W. Schoonenberg, is centraal gelegen in het beschermde dorpsgezicht De Lind en kijkt uit op het met linden beplante trouwlaantje of Marialaantje. Het uit 1899 daterende gebouw staat op de plaats waar in de Middeleeuwen de kapel van Maria ter Linde stond, die in 1728 al als raadhuis in gebruik werd genomen. In 1947, 1967 en 1993 is het gemeentehuis verbouwd.

Omschrijving.

Het gebouw heeft een rechthoekige plattegrond en telt twee bouwlagen. Het heeft een samengesteld dak, bestaand uit een plat dak met schilden doorsneden door twee zadeldaken. Het dak is voorzien van leien in maasdekking. Het gemeentehuis wordt gekenmerkt door een asymmetrische opbouw. De gevels, opgetrokken in baksteen in kruisverband met speklagen en -blokken, zijn voorzien van een kalkstenen cordonlijst boven de eerste bouwlaag en worden onder de bakgoot afgesloten door een boogfries en tandlijst. De voorgevel heeft een driedelige compositie, waarvan de meest linkse gevormd wordt door een octogonale hoektoren met smalle glas-in-loodvensters, een uurwerk, rechthoekige galmgaten in alle zijden en een peervormige torenhelm. Aan de rechterzijde bevindt zich een bredere, risalerende partij met een tuitgevel. Hiertussen bestaat de façade uit twee smallere traveen. Vanaf de basis van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoektoeren leidt een bordestrap naar de hoofdingang met een balkon, rustend op natuurstenen consoles met gebeeldhouwde bloemmotieven. De dienstingang, met een van ruitvormig traliewerk voorziene deur, bevindt zich hier direct onder. De noordelijke en zuidelijke zijgevel, die respectievelijk uit vijf en vier traveeën bestaan, zijn eveneens voorzien van een risalerende tuitgevel. In deze risalerende partijen zijn uit 1967 daterende driezijdige houten erkers aangebracht. De hoofdverdieping van het gemeentehuis is voorzien van 4-ruitsvensters met kruiskozijnen en 2-ruitsvensters met schuiframen. Deze zijn voorzien van gedecoreerde boogtrommels. De bovenlichten bestaan uit glas-in-lood en de kleinere onderlichten zijn soms voorzien van luiken met zandlopermotief. De overige, rechthoekige of spleetvormige, ramen zijn uitgevoerd in glas-in-lood of met een gecombineerde ijzeren en houten roedenverdeling. In de noordgevel bevinden zich in de hoofdverdieping ter hoogte van het trappenhuis twee driedelige gekoppelde boogvensters met glas-in-loodramen, waarschijnlijk daterend uit de periode van de eerste renovatie van het raadhuis in 1947. Zowel op de toppilasters van de tuitgevels als op het begin van de trapleuning is tufstenen beeldhouwwerk in de vorm van heraldieke leeuwen aangebracht. In de noordgevel van het raadhuis zijn twee wapenschilden aangebracht. De oostgevel (achterzijde) had evenals de overige gevels oorspronkelijk een risalerende tuitgevel, maar deze gevel is tijdens verbouwingen na de oorlog vervangen door een aanbouw.

In de nu symmetrische gevel bevindt zich sinds 1993 centraal in de hoofdverdieping een stalen balkon met brandtrap. Tevens is bij deze verbouwing het dak voorzien van een uitbouw voor een lift en een centraal daklicht. Tevens is op de hoektoren een klokkenspel aangebracht en werden op de linkerhoek van de zuidelijke zijgevel een nis met Madonnabeeld en een gedenksteen ingemetseld, beiden verwijzend naar de middeleeuwse Mariakapel.

Het interieur is tijdens verbouwingen grotendeels gewijzigd, alhoewel trappen, deuren, meubilair en verlichting uit de bouwtijd nog onaangetast zijn terug te vinden.

Waardering.

Het gemeentehuis is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde daar het een bijzondere uitdrukking is van een bestuurlijke ontwikkeling. Daarnaast houdt het de herinnering aan de middeleeuwse Mariakapel en het achttiende-eeuwse raadhuis - dat in deze kapel werd ondergebracht - levend. Verder zijn de ensemblewaarden van belang. Door zijn centrale ligging aan De Lind vormt het gemeentehuis de bindende factor op dit dorpsplein en vormt het een essentieel onderdeel van dit reeds beschermde dorpsgezicht. Derhalve is het raadhuis sterk beeldbepalend voor de historische dorpskern en de visuele gaafheid hiervan. Door de ligging aan het trouwlaantje met lindenbeplanting en Vrijheidsboom uit 1795 vóór het gebouw en de Wilhelminaboom uit 1898 in een parkje met vijver erachter, is ook de historisch-ruimtelijke relatie hiermee van belang.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Bestuursgebouw en onderd

Functie

Gemeentehuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument